

	Esiintyvyys	Kasvillisuus	Historiaa	Maaperä	Luontotyypit
Nummet	Saaristossa ja rannikolla.	Varpu- tai jäkälävaltaista, puutonta tai lähes puutonta kasvillisuutta.	Perinteinen karjatalous vaikuttanut syntyyn, laajuuteen sekä säilymiseen	Karua merellistä ilmastoa, hapan maaperä.	Erillaisia luontotyyppejä kuten pienruohonummet, heinänummet ja varpunummet.
Kalliokedot	Ohuen maakerroksen peittämällä kallioisilla pinnoilla.	Pienalaisia puuttomia tai vain reunoilta puustoisia niittyjä, matalakasvuista.	Perinteinen laidunnus ja niitto ylläpitää.	Ohut maakerros.	Karut ja kalkkivaikuttaiset kalliokedot.
Kedot	Hiekka-, sora- ja moreenimailla.	Ketokasvillisuus, jossa heinä- ja pienruohovaltaisia tyyppejä, jotka joko karuja tai kalkkivaikuttaisia.	Lyhytaikaista, ei välttämättä vuosittaista laidunnusta/niittoa. Laidunnus ei saa rehevöittää, niitos korjattava alueelta pois.	Hiekka-, sora- ja moreenimaita.	Kalkkivaikuttaiset pienruohokedot, karut pienruohokedot, kangaskedot, mäkikaurakedot ja heinäkedot
Tuoreet niityt	Muokkaamattomilla mailla puuttomina tai lähes puuttomina niittyinä.	Pienruoho-, heinä-, tai suurruohovaltaista.	Laidunnusta tai niittoa joko nyt tai menneisydessä.	Monenlaista maalajia.	Tuoreet pienruohoniityt, tuoreet suurruohoniityt ja tuoreet heinäniityt.
Kosteat niityt	Kivennäismailla pohja- ja pintavesivaikuttaisia puuttomia tai vähäpuustoisia niittyjä, ei kuitenkaan rannoilla sijaitsevia.	Rantaniittytyypistä.	Laidunnusta.	Maaperä kosteaa tai märkää sekä joskus ravinteikasta, huonosti vettä läpäisevillä maalajeilla.	Kalkkivaikuttaiset kosteat niityt, kosteat ruohoniityt ja kosteat heinäniityt.
Järven- ja joenrantaniityt	Järven- ja joenrannoilla sekä purojen varsilla, avoimia.	Heinä- ja ruohovaltaisia.	Alkujaan luonnonniittyjä, joita raivaamalla laajennettu niitettäväksi, karjan jälkilaidunnusta.	Kivennäismaa ja ohutturpeista.	Sisävesien hapsiluikkarantaniityt, järvikorte- ja kaislarantaniityt, suursarantaniityt, matalakasvuiset vihvilä-, heinä- ja sararantaniityt. Korkeakasvuiset rantaniityt.

	Esiintyvyys	Kasvillisuus	Historiaa	Maaperä	Luontotyypit
Merenrantaniityt	Alimman ja ylimmän vesirajan välisessä vyöhykkeessä tai sen tuntumassa.	Avoimia, usein matalakasvuisia heinä- ja ruohovaltaisia, lähes puuttomia ja pensaattomia, jotka koostuvat useammasta vyöhykkeestä tai mosaiikkimaisesta luontotyypistä.	Meriveden korkeusvaihtelut, aallot ja liikkuvat jäät pitävät rantaniityt avoimina luonnontilaisilla rannoilla.	Maa-aines osaksi hienorakeista hietä-, hiesu- tai savimaata.	Pikkuluikka-, hapsuluikkamerenrantaniityt, luikka- ja kaislamerenrantaniityt, suursamerenrantaniityt, matalakasvuiset vihvilä-, heinä- ja saramerenrantaniityt, korkeakasvuiset merenrantaniityt sekä suolamaalaukut.
Tulvaniityt	Pohjois-Suomessa säännöstelemättömillä suurten jokien osuuksilla.	Ajoittain tulvien peitossa, luontotyypit sekä kasvillisuus muuttuu siirryttäessä ylöspäin veden tasolta.	Hyvin tuottoisia, voitu niittää joka vuosi.	Tulvamaannos, hienojakoista lietettä joka on ravinteikasta. karkeampaa ainesta myös.	Kortetulvaniityt, suursaratulvaniityt, kosteat heinätulvaniityt, tuoreet heinätulvaniityt, tuoreet suurruohotulvaniityt, kuivat pienruohotulvaniityt.
Suoniityt	Saraisia tai ruohoisia, minerotrofisia soita, joita on mukattu.	Avoimia soita, vähäpuustoisia soita, joita raivattu.	Niittämällä ja laiduntamalla sekä erilaisten kastelumenetelmien avulla hyödynnettyjä, karjanrehuksi.	Erilaiset menetelmät luovat erilaisen koostumuksen maahan, puiden ja pensaiden määrän vähentyminen aiheuttaa kertyvän karikkeen ja turpeen muodostumisen vähentymistä, ruskosammaleet runsastuvat ja monimuotoisuus varsinkin lettosoilla lisääntyy.	

	Hakamaat	Metsälaitumet	Lehdesniityt
Esiintyvyys	Esiintyy tilakeskusten läheisyydessä, aidattuja harvapuustoisia laitumia, löytyy lähes kaikkialta Suomesta.	Kauempana tilakeskuksista.	Rehevimmillä alueilla, rannoilla ja saarissa.
Puuston peittävyys	10-35%	Yli 35%	Puu- ja pensasryhmien peittävyys n. 1/3 niityalasta.
Käyttö	Karjan laidunnukseen, kotitarve puuta kerätty, kuusia poistettu, joista havuja kerätty myös kuivikkeeksi ja hätärehuksi, lehdeksi (kerput) keräystä talvirehuksi.	Karjan laidunnusta kesäisin, historiassa ollut väljämetsälaidunnusta, jossa karja laidunsi aitaamattomilla metsämailla. Ei kovinkaan paljoa puuston raivausta. Jonkin verran kotitarve puunkäyttöä.	Latvottiin lehtipuita karjan talvirehuksi, kevätsiivous, heinäkorjuuta ja karjan laidunnusta vasta heinänteon jälkeen.
Eläimet	Laiduntavina eläiminä ollut aikaisemmin lypsylehmiä, vasikoita ja työssä käyviä hevosia, myöhemmin hiehoja, hevosia ja lampaita.	Yleisesti karjaa.	Yleisesti karjaa.
Laajuus	1936-1938 hakamaita oli n. 1,4 milj. hehtaaria, nykyisin jäljellä n. 2000 hehtaaria	1930-luvulla n. 46% koko metsäalasta eli n. 7,2 milj. hehtaaria, nykyisin n. 5500 ha eli n.29% inventoiduista perinnebiotoopeista.	Historiassa ollut paljon, nykyisin todella harvinaisia. Jäljellä vain n. 23 hehtaaria.
Kasvillisuus	Niittykasvillisuus on runsaampaa kuin metsäkasvillisuus, metsälauhaa, lampaannataa, jäkkiä, ahomansikkaa, rohtotädykettä ja niittyhumalaa.	Metsälajit sijaitsevat aluskasvillisuudessa, jokin verran niittykasvillisuutta, kovin vaatimattomia. Metsä- ja nurmi-lauha, metsäkastikka, nurmirölli, rönssyleinikki, ahomansikka, nurmitädyke, päivänkakkara, niittyhumala ja niityleinikki.	Harvapuustoisia niittyjä, puu- ja pensasryhmistä muodostuvaa mosaiikkia. Lehtipuuvältaista, tervaleppää, koivuja ja pihlajia sekä pähkinäpensasta. Vuokot, kevätesikko, lehtomaitikka, mäkimeirami.
Uhanalaista lajistoa	Idänkurho, idänverijuuri, hirvenkello, isopukinjuuri, sykeröpoimulehti, keto- ja horkkakatkerö.	Metsäomenapuu, suippoliuskaorapihlaja, kynäjalava ja kylmäkukka.	Ahokirkiruoho, katkera- ja isolinnunruoho sekä tähkämitikka.
Hoito/Ennallistaminen	Puuston ja pensaikon on oltava tarpeeksi aukkoista ja väljää, niitylaikkujen ja puuryhmien vuorottelu, puusto lehtipuu- tai mäntyvaltainen kuitenkin vaihtelevaa lajistoa vaalittava. Lahopuuta.	Metsälaitumet muistuttavat nykyisin suuresti talousmetsiä ja niiden laatu perinnebiotoopeina on heikko. Puuston hoitohakkuut sekä raivaukset. Laidunnusta, ei lisäruokintaa.	Neljä vuosittaista työvaihetta, kevätsiivous huhti- toukokuussa, heinänteko heinä- elokuun vaihteessa, laidunnusta muutama viikko, lehdesten teko syyskesällä.

Lähteet:

https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/luontotyytit/luontotyyppien_uhanalaisuus/Perinnebiotoopit

<https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/oppaat-ja-esitteet/hakamaat-ja-metsalaitumet.pdf>

<https://core.ac.uk/download/pdf/16390739.pdf>

<https://www.syke.fi/download/noname/%7BC9900C90-D9CE-45CA-A4B9-4ACE258F0165%7D/35544>